

Wegwijs in richtlijnenland

K. Geelen-Korenberg¹, W.A. van Enst² | *Fotografie: Lies Rijksen*

Medisch specialisten worden overspoeld met richtlijnen, leidraden, houvasten, zorgstandaarden, protocollen, standpunten en kwaliteitsstandaarden. En dan is deze opsomming nog lang niet volledig. Het duizelt menigeen. Hoe begrijpelijk. Om die reden zetten we de belangrijkste kwaliteitsinstrument voor dermatologen op een rij, zoals die vanuit de NVDV vorm krijgen. Al deze kwaliteitsinstrumenten zijn terug te vinden op de website van de NVDV.

RICHTLIJNEN

Een richtlijn is een document met vakinhoudelijke aanbevelingen waaraan zorgverleners in principe moeten voldoen om kwalitatief goede zorg te verlenen. Een richtlijn wordt gebaseerd op systematische samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek en afwegingen van voor- en nadelen van de verschillende zorgopties, aangevuld met expertise en ervaringen van zorgprofessionals en zorggebruikers. Richtlijnen vormen het fundament onder het medisch handelen. Ze ondersteunen

de klinische besluitvorming en dragen bij aan betere zorg, transparantie en vermindering van ongewenste praktijkvariatie. Richtlijnen vormen de beroepsstandaard en geven algemene aanbevelingen. Een medisch specialist mag van een richtlijn afwijken en in sommige omstandigheden is dat ook de meest wenselijke optie. In de lokale setting kan de context van de individuele patiënt een andere handeling vereisen dan de aanbeveling uit de richtlijn. Dat moet de zorgverlener dan wel beargumenteren en vastleggen in het patiëntendossier.

Annefloor van Enst (links) en Kim Geelen eendrachtig aan het werk.

¹ Gezondheidswetenschapper en coördinator Kwaliteit en Beleid, NVDV

² Klinisch epidemioloog en coördinator onderzoeksconsortium LaCuNe, NVDV

LEIDRADEN

Een leidraad is een document dat de gezamenlijke mening van de beroepsgroep weergeeft, waarbij de tekst het karakter van een advies kan hebben. Een leidraad bevat regels die, na het doorlopen van een zorgvuldige procedure, door deze professionals zijn aanvaard op basis van gezamenlijk opgestelde waarden. Leidraden berusten dus meer op consensus dan op wetenschappelijk bewijs, en kunnen een meer stringent karakter hebben qua uitvoering dan richtlijnen.

STANDPUNTEN

De NVDV onderscheidt twee soorten standpunten:

1. algemene standpunten;
2. standpunten nieuwe geneesmiddelen.

ALGEMENE STANDPUNTEN

Een NVDV-standpunt is een document dat de gezamenlijke mening van de NVDV bevat, waarbij de tekst het karakter van een advies kan hebben. Net als een leidraad berust een standpunt meer op consensus dan op wetenschappelijk bewijs.

STANDPUNT NIEUWE GENEESMIDDELEN NVDV

Een Standpunt nieuwe geneesmiddelen is een document dat, breed gedragen binnen de NVDV, preludeert op de plek die een nieuw geneesmiddel naar verwachting krijgt in de desbetreffende richtlijn(en). Een Standpunt nieuwe geneesmiddelen vanuit de NVDV is vooral van belang voor het verkrijgen van een vergoedingsstatus, opdat ziekenhuizen die geneesmiddelen kunnen inkopen. Normaal gesproken kan een geneesmiddel een vergoedingsstatus krijgen als dit middel in een richtlijn is opgenomen. Echter, het proces van richtlijnherziening duurt

lang. Dit belemmert innovaties en behandelingsmogelijkheden als vergoeding lange tijd uitblijft. Met de procedure *Standpunt nieuwe geneesmiddelen NVDV* die door de NVDV is opgesteld, worden aanvragen zorgvuldig en uniform uitgewerkt (zie de website van de NVDV voor een uitgebreide beschrijving van deze procedure). Zo ontstaat voor alle partijen duidelijkheid.

WERKINSTRUCTIES

Een werkinstructie is een document waarin de onderdelen van een procedure of ingreep voor de lokale setting stapsgewijs staan beschreven. Het ondersteunt dat (belangrijke) onderdelen van een ingreep in de voorbereiding of uitvoering worden nageleefd. Net als richtlijnen dragen werkinstructies bij aan betere zorg, meer transparantie en minder ongewenste praktijkvariatie. De werkinstructies van de NVDV vormen een blauwdruk. Dermatologen kunnen deze aanpassen aan de lokale setting van een praktijk.

Momenteel zijn er 6 werkinstructies: 5-FU-crème, curettage, methotrexaat, UVB-lichttherapie, cryotherapie AK en cryotherapie benigne. De commissie Praktijkvoering (verantwoordelijk voor de werkinstructies) nodigt dermatologen uit verbeterpunten, nieuwe onderwerpen en zelf werkinstructies aan te dragen. Juist deze interactie tussen de leden en de commissie levert steeds betere werkinstructies op die we aan alle leden beschikbaar kunnen stellen.

CORRESPONDENTIEADRES

Kim Geelen

E-mail: k.geelen@nvdv.nl